

ngược thuyền, rồi thuyền đồng chí Hộ chở đồng chí Đỗ Mười theo sau. Tối chập chững, hai đồng chí đi trước khiêng thuyền vượt qua đường. Đồng chí Hộ và đồng chí Đỗ Mười khiêng thuyền vượt sau. Hai thuyền tới cây đa “ông Đán” được thuyền đồng chí Thọ đưa về Đôn Thư - Trạm C2. Đồng chí Tạo và đồng chí Hộ, mỗi người một thuyền hộ tống cán bộ đi đường đến Đôn Thư lúc 9 giờ tối. Các đồng chí trạm C2 dẫn đồng chí Đỗ Mười sang trạm Đ ngay đêm đó để vượt sông Hồng sang tả ngạn. Trước khi rời Đôn Thư, đồng chí Đỗ Mười thân mật nói chuyện, động viên anh chị em và ghi vào sổ tay đồng chí Hộ dòng chữ “Một trưởng trạm mưu trí, táo bạo, dũng cảm”.

[22]. Chiều hôm ấy, đồng chí Lương Như Cương cho mấy giao thông viên đi thuyền câu, làm người câu cá hướng về thôn Ninh Tảo (xã Thanh Bình), đồng chí Cương và cán bộ lên hai thuyền theo sau. Sang đến thôn Hoà Ngãi (xã Thanh Hà), đoàn tạm dừng chân, chờ gần tối đi tiếp. Tiếp cận đường 1, nhận tín hiệu an toàn, anh em dẫn cán bộ đi đường vượt đường 1 vào thôn Đọ Xá (xã Thanh Châu) tới bờ sông Đáy, anh em đưa cán bộ lên thuyền vượt sông Đáy, qua cánh đồng nước Châu Sơn, Thanh Sơn, Thi Sơn (Kim Bảng) chuyển cán bộ tới trạm B. Khi trở lại, đồng chí Cương nghỉ đêm tại thôn Hoà Ngãi. Mờ sáng hôm sau, địch cho quân vây làng. Các đồng chí đã kịp xuống hầm bí mật. Địch đóng quân suốt ngày và đêm hôm đó tại

làng. Nằm dưới hầm nhà đồng chí Kim⁽¹⁾ gần bờ ao, sát cánh đồng. Khoảng nửa đêm, đồng chí Cương đội nắp hầm lên, hoá trang lại, lần theo bờ ao, bò ra cánh đồng, lặn lội về trạm C lúc tờ mờ sáng. Anh chị em tổ công tác ở đó đều an toàn đến khi địch rút.

[23]. Chúng tức tối vật ngửa đồng chí Khoáng ra, thằng cầm chấu hứng, đưa tì dao lên cổ quát: "Khai không? Nếu không khai, chúng tao sẽ cắt tiết". Đồng chí vẫn im lặng, buộc chúng phải dừng tay.

Đối với kẻ địch, khi anh đã khai với chúng một điều, hai điều... có nghĩa là anh chưa khai hết. Cuộc tra tấn sẽ không bao giờ kết thúc, trừ phi là phản bội. Đó là một kinh nghiệm quý đối với những chiến sĩ giao thông liên lạc khi bị địch bắt.

[24]. Giặc Pháp tìm được hầm của nữ đồng chí Đào. Chúng hăm dọa, đánh đập, bắt chị khai bí mật đường dây và dẫn đi tìm hầm. Không khai thác được gì, chúng đem chị về bột Vũ Điện tra tấn đến kiệt sức, rồi ném chị ra ngoài đường chờ chết. Nhân dân địa phương đã khiêng về chăm sóc, cứu chữa thoát chết.

Nhóm đồng chí Đặng Văn Sáo chở được 4 chuyến đồ đưa bộ đội sang tả ngạn. Chuyến cuối cùng đã gần sáng, đồng chí bảo anh em lên bờ, một mình đảm nhiệm công

⁽¹⁾ Đồng chí Kim là giao thông viên của huyện Thanh Liêm, gia đình là cơ sở của giao thông liên lạc.

việc. Khi trở về đến giữa dòng sông thì gặp ca nô địch tuần tiễu. Chúng ra lệnh cho Sáo dừng thuyền. Nhanh như cắt, đồng chí lao mình xuống dòng sông lặn một hơi dài. Khi vừa ló đầu lên thì hàng loạt đạn của địch bắn tới. Đồng chí Sáo hy sinh năm vừa tròn 20 tuổi. Còn đồng chí Đỗ Văn Bút, giao thông viên trạm Đ, cũng bị địch moi được hầm, không chịu lên hàng, bị bắn chết dưới hầm.

Một đêm cuối tháng 11 năm 1953, đồng chí Đỗ Bá Tịch, tổ trưởng một tổ công tác trạm C3, một mình một súng lên đường 21, đoạn Bông - Mạng làm nhiệm vụ quan sát địch để chuẩn bị đưa đoàn cán bộ vào Lý Nhân. Mặc dù đồng chí đã quan sát từ xa, nhưng không biết địch phục kích từ bao giờ, khi vừa tới mặt đường thì đã bị bọn địch ập tới. Đồng chí buộc phải nổ súng bắn trả. Hết đạn, Tịch dùng báng súng giáp lá cà với địch. Trong tình thế không cân sức, Tịch đã bị địch bắt. Trước khi sa vào tay giặc, đồng chí đã diệt và làm sát thương một số tên địch, rồi đập nát khẩu súng. Giặc Pháp cay cú, túm ghì chặt Tịch xuống mặt đường, chặt đầu, bêu lên cọc tre ở lối vào làng Bông, xã Mỹ Thuận (Mỹ Lộc); thi thể bị chặt ra thành nhiều mảnh vút lung tung trên đường đi lối lại để khủng bố tinh thần nhân dân. Một ngày liền chúng canh gác không cho người đến lấy xác. Bà Cúc, gia đình cơ sở của giao thông liên lạc giả vờ đi bắt cua, lợi dụng khi không có địch, đã thu nhặt thi hài đồng chí Tịch đem về làng cùng anh chị

em của trạm và bà con bí mật mai táng. Phát hiện bà Cúc làm việc này, bọn địch bắn chết bà ngay tại chỗ.

[25]. Đồng chí Nguyễn Văn Sinh, Bí thư Đảng bộ Bưu điện, Trưởng ban Giao thông liên lạc tỉnh, Trưởng ty Bưu điện đã được tặng thưởng Huân chương Kháng chiến hạng Hai vì đã tổ chức và lãnh đạo ngành Giao thông liên lạc Hà Nam lập được những thành tích đặc biệt xuất sắc trong việc đảm bảo giao thông liên lạc thông suốt và tuyệt đối an toàn. Đồng chí Nguyễn Văn Khoáng năm 1949 là giao thông viên hoạt động trên đường số 6 có nhiều thành tích, được Bác Hồ thưởng áo trấn thủ, là chiến sĩ thi đua 4 năm liên của Bưu điện Hà Nam những năm 1951-1954, là chiến sĩ thi đua số 1 của khối công nghiệp Hà Nam năm 1954, được thưởng Huân chương Kháng chiến hạng Hai. Đồng chí Nguyễn Văn Hưởng được tặng thưởng Huân chương Kháng chiến hạng Ba, do có thành tích tháo gỡ mìn và nhiều thành tích đảm bảo giao thông liên lạc. Đồng chí Nguyễn Thị Thường, chiến sĩ thi đua xuất sắc được thưởng Huân chương Kháng chiến hạng Ba. Đó là phần thưởng cao quý rất ít cá nhân được nhận vào dịp kỷ niệm ngày 01 tháng 5 năm 1955.

Đồng chí Ngô Văn Kiều - Bí thư Chi bộ xã Đinh Xá, huyện Bình Lục, khi địch tạm chiếm Hà Nam lên công tác ở Ban giao thông liên lạc tỉnh, được giao trọng trách trưởng trạm. đã hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ, rồi về

làm công tác thường trực của Ban Giao thông liên lạc, là đảng viên duy nhất được tuyên dương trong Hội nghị Chính đốn Đảng năm 1954 của Ban Chấp hành Đảng bộ Bưu điện Hà Nam.

Nhiều đồng chí được bầu là chiến sĩ thi đua của Ngành, của khối công nghiệp Hà Nam qua các năm và qua các Đại hội chiến sĩ thi đua năm 1951, 1954, trong đó có những đồng chí đạt danh hiệu chiến sĩ thi đua 2, 3, 4 năm liền. Đặc biệt là trong Đại hội thi đua năm 1951 do Liên hiệp Công đoàn Hà Nam tổ chức, Bưu điện Hà Nam đã có 02 chiến sĩ thi đua đại diện cho khối công nghiệp Hà Nam đi dự Đại hội Anh hùng, chiến sĩ thi đua toàn quốc lần thứ nhất tại Việt Bắc (tháng 5-1952) là đồng chí Trần Văn Địch và đồng chí Nguyễn Thị Tài. Đại hội Anh hùng và chiến sĩ thi đua toàn quốc lần thứ nhất họp tại Việt Bắc từ ngày 01 đến 06 tháng 5 năm 1952 có 154 chiến sĩ thi đua và cán bộ gương mẫu. Đồng chí Trần Văn Mẫn, Trưởng phòng Bưu điện Kim Bảng 4 năm liên tục là chiến sĩ thi đua (1951 - 1954), là một trong hai đảng viên được Huyện ủy Kim Bảng tuyên dương về kiên trì bám trụ, ba lần bị địch bắt, giữ vững khí tiết đảng viên cộng sản, kiên cường chiến đấu. Đồng chí Trần Thị Thu đã có nhiều thành tích đảm bảo giao thông liên lạc, nhiều lần đưa bộ đội đi diệt ác, phá tề, có lần đã dẫn một đơn vị bộ đội vào bốt Ngâm diệt 63 tên giặc. Năm 1954, đồng chí được bầu là chiến sĩ

thi đua xuất sắc của Bưu điện Hà Nam và của Tỉnh đội Hà Nam, đã được Công đoàn ngành Bưu điện Việt Nam chọn cử đi dự Hội nghị Công đoàn viên chức quốc tế. Đồng chí Trần Thị Kỳ, Đặng Thị Oanh,... là những chiến sĩ thi đua xuất sắc, được cử đi đào tạo về kỹ thuật, nghiệp vụ của trường Bưu điện Trung ương tại Việt Bắc đầu năm 1954 để chuẩn bị phục vụ sự nghiệp xây dựng đất nước khi kháng chiến thắng lợi.

[26]. Đồng chí Nguyễn Viết Thanh, Thường vụ Tỉnh ủy, Chủ tịch Ủy ban Kháng chiến Hành chính tỉnh Hà Nam luôn khẳng định sự quan tâm của Tỉnh ủy. Tỉnh ủy quy định chế độ Ban Giao thông liên lạc phải có báo cáo nhanh hàng ngày với Tỉnh ủy về tình hình hoạt động của địch và đấu tranh của ta.

PHẦN PHỤ LỤC

- Phụ lục 1:* Một số hình ảnh hoạt động của Bưu điện tỉnh Hà Nam từ năm 2001 đến nay
- Phụ lục 2:* Danh sách Liệt sĩ Giao thông liên lạc Bưu điện tỉnh Hà Nam hy sinh trong những năm kháng chiến chống Pháp
- Phụ lục 3:* Danh sách Liệt sĩ Bưu điện tỉnh Hà Nam hy sinh trong những năm kháng chiến chống Mỹ
- Phụ lục 4:* Danh sách Mẹ Việt Nam Anh hùng (Bưu điện tỉnh Hà Nam nhận phụng dưỡng)

PHỤ LỤC 1

MỘT SỐ HÌNH ẢNH HOẠT ĐỘNG CỦA BƯU ĐIỆN TỈNH HÀ NAM
TỪ NĂM 2001 ĐẾN NAY

Tổng Bí thư Lê Khả Phiêu về thăm và chúc tết CBCNV Bưu điện tỉnh Hà Nam
(ngày 23 tháng 01 năm 2001)

Tổng Bí thư Lê Khả Phiêu cùng Lãnh đạo Tỉnh ủy, Hội đồng nhân dân, UBND tỉnh
chụp ảnh lưu niệm với Lãnh đạo và CBCNV Bưu điện tỉnh Hà Nam
(ngày 23 tháng 01 năm 2001)

GS. TSKH Đỗ Trung Tá, Ủy viên TƯ Đảng, Chủ tịch HĐQT Tổng Công ty BCVT Việt Nam về thăm và làm việc với Lãnh đạo Bưu điện tỉnh Hà Nam (ngày 18 tháng 02 năm 2001)

Tổng Giám đốc Tổng Công ty BCVT Việt Nam Phạm Long Trữ về thăm và làm việc với Lãnh đạo Bưu điện tỉnh Hà Nam (ngày 20 tháng 11 năm 2002)

Tổng Giám đốc Đặng Đình Lâm (người thứ tư hàng đầu từ phải sang trái) và Đoàn kiểm tra kế hoạch của Tổng Công ty BCVT Việt Nam chụp ảnh lưu niệm với Lãnh đạo và CBCNV Bưu điện tỉnh Hà Nam (ngày 13 tháng 6 năm 2002)

Đ/c Hoàng Bình Quân, Ủy viên TƯ Đảng, Bí thư thứ Nhất Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh về thăm và làm việc với Đoàn TNCS Hồ Chí Minh Bưu điện tỉnh Hà Nam (ngày 26 tháng 6 năm 2003)

Đ/c Đinh Văn Cương, Phó Bí thư Tỉnh ủy, Chủ tịch UBND tỉnh Hà Nam trao tặng Cờ Đơn vị Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân cho Bưu điện tỉnh Hà Nam (ngày 23 tháng 02 năm 2001)

Lãnh đạo Tổng cục Bưu điện, Tổng Công ty BCVT Việt Nam, Công đoàn Bưu điện Việt Nam, Bưu điện tỉnh Hà Nam tặng quà cho Trung tâm Điều dưỡng thương binh nặng huyện Duy Tiên, Hà Nam (ngày 27 tháng 7 năm 2001)

Đ/c Nguyễn Tạ Lưu, Ủy viên Ban Cán sự Đảng Tổng Công ty BCVT Việt Nam phát biểu với Đại hội Đảng bộ Bưu điện tỉnh Hà Nam lần thứ II, nhiệm kỳ 2000 - 2003

Giám đốc và Chủ tịch Công đoàn Bưu điện tỉnh Hà Nam tặng quà cho Trung tâm Điều dưỡng thương binh nặng xã Liêm Cầu, huyện Thanh Liêm (ngày 27 tháng 7 năm 2002)

Đ/c Nguyễn Tuấn Hùng (người đầu tiên bên trái), Phó Giám đốc Bưu điện tỉnh Hà Nam trao thưởng cho các học sinh đạt giải cuộc thi viết thư quốc tế UPU lần thứ 30 năm 2001

Lãnh đạo Bưu điện tỉnh cùng Lãnh đạo Văn phòng HĐND - UBND tỉnh và CBCNV Công đoàn ba cơ quan cất cao lời ca tiếng hát chào mừng 73 năm ngày thành lập Công đoàn Việt Nam (ngày 25 tháng 7 năm 2002)

Các cháu con CBCNVC Bưu điện tỉnh Hà Nam đạt thành tích cao trong học tập vào Lăng viếng Bác và chụp ảnh lưu niệm (ngày 10 tháng 7 năm 2001)

Đội văn nghệ Bưu điện tỉnh biểu diễn tiết mục Châu văn hát mừng Bưu điện Hà Nam anh hùng chào mừng Lễ thành lập Đảng bộ Bưu điện tỉnh trực thuộc Tỉnh ủy Hà Nam (ngày 02 tháng 4 năm 2003)

Các đại biểu dự Lễ thành lập Đảng bộ Bưu điện tỉnh Hà Nam ngày 02/4/2003
(Từ trái sang phải: Đ/c Tăng Văn Phá, Bí thư Tỉnh ủy, Chủ tịch HĐND tỉnh;
đ/c Đỗ Trung Tá, Bộ trưởng Bộ Bưu chính Viễn thông;
đ/c Đinh Văn Cương, Chủ tịch UBND tỉnh)

Đ/c Tăng Văn Phá, Bí thư Tỉnh ủy, Chủ tịch HĐND tỉnh phát biểu tại
Đại hội Đảng bộ Bưu điện tỉnh Hà Nam lần thứ III
(ngày 27 tháng 6 năm 2003)

GS. TSKH Đỗ Trung Tá, Bộ trưởng Bộ Bưu chính, Viễn thông phát biểu
tại Lễ thành lập Đảng bộ Bưu điện tỉnh trực thuộc Tỉnh ủy Hà Nam
ngày 02/4/2003

Các đại biểu dự Đại hội Đảng bộ Bưu điện tỉnh Hà Nam lần thứ III
(ngày 27 tháng 6 năm 2003)

PHỤ LỤC 2

**DANH SÁCH LIỆT SĨ GIAO THÔNG LIÊN LẠC
BƯU ĐIỆN TỈNH HÀ NAM HY SINH TRONG NHỮNG
NĂM KHÁNG CHIẾN CHỐNG PHÁP
(Sắp xếp theo thứ tự A, B, C)**

TT	Họ và tên liệt sĩ	Quê quán	Chức danh hoặc nơi công tác	Ngày hy sinh	Số bằng TQGC
1	Trần Văn Bích (Bút)	Đông Lý, Lý Nhân	Bưu điện Hà Nam	10/8/1951	099C
2	Nguyễn Văn Bổng	Liên Phong, Thanh Liêm	Giao thông xã	21/5/1953	ZB2125
3	Nguyễn Sĩ Bường	Liên Thuận, Thanh Liêm	Giao thông viên	7/1951	ZA1020C
4	Lại Văn Can	Thanh Bình, Thanh Liêm	Bưu điện Hà Nam	05/5/1952	XY466C
5	Vũ Văn Canh	Đổng Du, Bình Lục	Nhân viên Bưu điện	02/1951	ZA786C
6	Nguyễn Văn Cáo	Mộc Bắc, Duy Tiên	Giao thông	25/02/1952	XY471C
7	Phạm Văn Cốc	Thanh Châu TX Phủ Lý	Giao thông xã	25/12/1952	ZQ1021C
8	Bùi Văn Cồn	Liên Chính, Hà Nam	Bưu điện Hà Nam	22/02/1954	ZB932C
9	Đình Mạnh Dung	Kim Bình, Kim Bảng	Bưu điện Hà Nam	1951	ZA125C
10	Nguyễn Văn Dũng	Ngọc Lũ, Bình Lục	Nhân viên Bưu điện	02/6/1951	ZA184B
11	Ngô Văn Duy	Tiên Ngoại, Duy Tiên	Giao thông xã	21/6/1950	
12	Ngô Văn Dương	Liên Chính, Hà Nam	Bưu điện Hà Nam	08/11/1950	XY462C
13	Nguyễn Trung Đàm	Mỹ Thọ, Bình Lục	Huyện ủy viên phụ trách liên lạc	28/02/1954	YZ116C
14	Lê Văn Đản	Thanh Bình, Thanh Liêm	Bưu điện Thanh Liêm	1952	XY464C

15	Đoàn Bá Đê (Đor)	Chung Lý, Lý Nhân	Cán bộ đường dây	10/1951	XY455C
16	Đào Văn Định	Nhân Mỹ, Lý Nhân	Bưu điện	02/8/1950	ZN103C
17	Nguyễn Thị Đông	Bối Cầu, Bình Lục	Nhân viên Bưu điện	9/1951	YZ120C
18	Trịnh Văn Đông	Bối Cầu, Bình Lục	Nhân viên Bưu điện	12/6/1951	YZ127C
19	Đoàn Văn Gia	Nguyễn Uy, Kim Bảng	Cán bộ Bưu điện	12/1952	ZA182C
20	Nguyễn Văn Giao	Tiên Thắng, Duy Tiên	Giao thông xã	04/01/1951	
21	Lê Văn Hạnh	Vân Xá, Kim Bảng	Bưu điện Hà Nam	02/6/1952	XY457C
22	Phạm Thị Hiền	Tiên Yên, Duy Tiên	Bưu điện Hà Nam	27/4/1954	XZ461C
23	Vũ Quang Huy	Châu Sơn, Duy Tiên	Bưu điện Hà Nam	05/5/1953	YB413C
24	Phạm Văn Huỳnh	Tiên Hiệp, Duy Tiên	Đường dây ĐT	11/01/1951	XY472C
25	Ngô Thị Huệ	Tiên Thắng, Duy Tiên	Giao thông xã	1951	
26	Trần Văn Kến	Nhân Thịnh, Lý Nhân	Đò chở bộ đội	30/9/1951	ZB661C
27	Trần Doãn Kha	Chân Lý, Lý Nhân	Bưu điện Hà Nam	22/9/1951	AC512C
28	Nguyễn Văn Khanh	Tràng An, Bình Lục	Bưu điện Hà Nam		HC580
29	Đỗ Thị Khánh	Liêm Thuận, Thanh Liêm	Giao thông huyện	26/6/1953	XG968C
30	Nguyễn Duy Khoát	Tiên Thắng, Duy Tiên	Giao thông bí mật xã	04/4/1951	ZQ1529C
31	Trần Văn Kim	An Nội, Bình Lục	NV Bưu điện	15/6/1952	BC200
32	Vũ Văn Lái	Thanh Hà, Thanh Liêm	Cán bộ Bưu điện	5/1951	ZB126C
33	Dương Văn Lợi	Tiên Tân, Duy Tiên	Cán bộ Bưu điện	15/10/1950	ZA302C
34	Cao Văn Lộc	Nhân Nghĩa, Lý Nhân	Liên lạc	19/3/1952	AC782C
35	Ngô Kim Lương	Tiên Hải, Duy Tiên	Bưu điện Hà Nam	16/5/1954	ZA255C
36	Lý Thị Mít	Châu Sơn, Duy Tiên	Giao thông xã	07/3/1951	
37	Mai Đức Mô	An Lão, Bình Lục	Nhân viên Bưu điện	1952	YZ13C

38	Nguyễn Văn Nhân	Vân Xá, Kim Bảng	Cán bộ Bưu điện	02/1952	CM568C
39	Hoàng Văn Phê	Đại Cương, Kim Bảng	Giao thông viên huyện		BC105C
40	Phạm Văn Phong	Trác Bút, Duy Tiên	Giao thông xã	9/1950	
41	Nguyễn Văn Quang	Chung Lý, Lý Nhân	Bưu điện Hà Nam	06/10/1952	AC301C
42	Đỗ Thị Quý	Thanh Hương, Thanh Liêm	Giao thông xã	09/12/1951	CXY465C
43	Nguyễn Thị Sớm	Bạch Thượng, Duy Tiên	Giao thông xã	05/3/1951	
44	Nguyễn Văn Tập	Tiêu Động, Bình Lục	Giao thông xã	27/01/1950	ZK212C
45	Đỗ Văn Thái	Đại Cương, Kim Bảng	Giao thông viên huyện	07/6/1952	BC106C
46	Vũ Thị Thiểu	Duy Hải, Duy Tiên	Giao thông xã	10/1951	
47	Vũ Văn Thuật	Liêm Sơn, Thanh Liêm	Bưu điện Hà Nam	17/7/1951	XG469C
48	Đỗ Bá Tịch	Mỹ Thọ, Bình Lục	CB Bưu điện	02/11/1953	XY459C
49	Trần Văn Tinh	Nhân Nghĩa, Lý Nhân	Liên lạc thiếu niên cứu quốc	19/3/1952	AC492C
50	Đặng Văn Tuấn	Nguyễn Uy, Kim Bảng	Nhân viên Bưu điện	02/1951	YA029C
51	Nguyễn Thị Tuyền	Thanh Bình, Thanh Liêm	Giao thông viên	5/1951	XA291C
52	Phạm Văn Trãi	Thanh Hương, Thanh Liêm	Cán bộ Bưu điện	15/5/1952	ZL127C
53	Đỗ Văn Tráng	Công Lý, Lý Nhân	Du kích thông tin	26/7/1952	ZD172K
54	Phạm Văn Vây	Nhân Đạo, Lý Nhân	Lái đò qua sông	10/1950	ZB651C
55	Lý Trần Vĩ	Châu Sơn, Duy Tiên	Cán bộ Hà Nam	15/10/1951	XY451
56	Trần Doãn Vương	Nhân Hậu, Lý Nhân	Bưu điện Hà Nam	16/7/1951	XY470C
57	Hoàng Văn Xiêm	Lam Hạ, Duy Tiên	Trưởng ban Bưu điện xã	1952	ZB665C
58	Nguyễn Thị Xuyên (An)	Liêm Tiết, Thanh Liêm	Giao thông xã	1954	ZB492C

PHỤ LỤC 3

**DANH SÁCH LIỆT SĨ BƯU ĐIỆN TỈNH HÀ NAM
HY SINH TRONG NHỮNG NĂM KHÁNG CHIẾN
CHỐNG MỸ**

(Sắp xếp theo thứ tự A, B, C)

TT	Họ và tên liệt sĩ	Quê quán	Chức danh hoặc nơi công tác	Ngày hy sinh	Số bằng TQGC
1.	Phạm Xuân Ân	Châu Sơn, Kim Bảng	Cán bộ Bưu điện tỉnh	11/4/1972	21003C
2.	Lê Trọng Cước	Xã An Ninh, Bình Lục	Điện báo viên	1969	
3.	Bùi Văn Định	Tiên Thắng, Duy Tiên	Công trình TCBD	29/4/1967	LA793C
4.	Nguyễn Hồng Hải	Thanh Thủy, Thanh Liêm	Giao liên T4	07/12/1973	
5.	Ứng Văn Hồng	Vũ Xá, Duy Tiên	Bưu điện TW cục	18/8/1971	21048C
6.	Trần Minh Khánh	Cao Đà, Nhân Mỹ, Lý Nhân	Giao bưu R	1971	
7.	Hà Văn Khuy	Kim Bình, Kim Bảng	Bưu điện Kim Bảng	10/9/1972	NM217C
8.	Nguyễn Văn Kiểm	Liên Phong, Thanh Liêm	Công trình TCBD	24/4/1967	EM799C
9.	Vũ Đức Kỳ	Trung Lương, Bình Lục	Ban Dân vận TW	13/4/1975	PM316C
10.	Nguyễn Thị Lat	Liên Cấn, Thanh Liêm	Bưu điện Quảng Ninh	09/6/1972	LA721C

Phần Phụ lục

11.	Đình Văn Minh	Thanh Lưu, Thanh Liêm	Tổng cục Bưu điện		(193/CP)
12.	Nguyễn Văn Ninh	Mộc Bắc, Duy Tiên	Bưu điện Trung Trung bộ	15/3/1972	OM942
13.	Vũ Văn Sơn	Lam Hạ, Duy Tiên	Liệt sĩ Ngành		
14.	Mai Văn Thành	Liên Thuận, Thanh Liêm	Bưu điện Hải Phòng	18/11/1967	DU480CM
15.	Lưu Quang Thuận	Mộc Bắc, Duy Tiên	Bưu điện hệ I TW Đắc Lắc	1971	
16.	Lê Văn Thường	Nhật Tân, Kim Bảng	A trưởng giao liên	17/10/1970	
17.	Nguyễn Đức Tia	Liên Chính, Hà Nam	Bưu điện Nghệ An	15/8/1965	269LDTB

PHỤ LỤC 4

DANH SÁCH MẸ VIỆT NAM ANH HÙNG
(BƯU ĐIỆN TỈNH HÀ NAM NHẬN PHỤNG DƯỠNG)

TT	Họ và tên	Quê quán	Đơn vị cơ sở trực tiếp chăm sóc
1	Nguyễn Thị Bắc	Thanh Hà, Thanh Liêm, Hà Nam	Bưu điện Thanh Liêm
2	Trần Thị Hồng	Thanh Hương, Thanh Liêm, Hà Nam	Bưu điện Thanh Liêm
3	Phạm Thị Lan	Mộc Bắc, Duy Tiên, Hà Nam	Bưu điện Duy Tiên
4	Trần Thị Nết	Bắc Lý, Lý Nhân, Hà Nam	Bưu điện Lý Nhân
5	Nguyễn Thị Xuân	Liêm Chính, thị xã Phủ Lý, Hà Nam	Bưu điện thị xã Phủ Lý
6	Nguyễn Thị Ý	Nhân Hưng, Lý Nhân, Hà Nam	Bưu điện Lý Nhân

TÀI LIỆU THAM KHẢO CHỦ YẾU

1. *Quốc triều hình luật*, NXB Pháp lý, Hà Nội, 1992.
2. *Đại Nam thực lục chính biên đệ nhị kỷ*, tập VII, NXB Khoa học Xã hội, Hà Nội, 1964.
3. Quốc sử quán triều Nguyễn: "*Đại Nam nhất thống chí*", tập 3, NXB Thuận Hoá, Huế, 1992.
4. Trần Quốc Vượng: "*Theo dòng lịch sử - vùng đất thần và tâm thức người Việt*", NXB Văn hoá, Hà Nội, 1996, tr. 330-331.
5. Nguyễn Văn Khoan: "*Giao thông liên lạc nước ta trong lịch sử*", NXB Thông tin lý luận, Hà Nội, 1992.
6. *Văn kiện Đảng (1930-1945)*, tập I, Ban Nghiên cứu lịch sử Đảng Trung ương xuất bản, Hà Nội, 1977.
7. *Văn kiện Đảng (1930-1945)*, tập II, Ban Nghiên cứu lịch sử Đảng Trung ương xuất bản, Hà Nội, 1977.
8. *Văn kiện Đảng (1930-1945)*, tập III, Ban Nghiên cứu lịch sử Đảng Trung ương xuất bản, Hà Nội, 1977.
9. *Văn kiện Đảng (1945-1954)*, tập I, Ban Nghiên cứu lịch sử Đảng Trung ương xuất bản, Hà Nội, 1977.

10. *Văn kiện Đảng (1945-1954)*, tập I, quyển 1, Ban Nghiên cứu lịch sử Đảng Trung ương xuất bản, Hà Nội, 1978.
11. *Văn kiện Đảng (1945-1954)*, tập I, quyển 2, Ban Nghiên cứu lịch sử Đảng Trung ương xuất bản, Hà Nội, 1978.
12. *Văn kiện Đảng (1945-1954)*, tập II, quyển 1, Ban Nghiên cứu lịch sử Đảng Trung ương xuất bản, Hà Nội, 1978.
13. *Văn kiện Đảng (1945-1954)*, tập II, quyển 2, Ban Nghiên cứu lịch sử Đảng Trung ương xuất bản, Hà Nội, 1978.
14. *Văn kiện Đảng (1945-1954)*, tập III, quyển 1, Ban Nghiên cứu lịch sử Đảng Trung ương xuất bản, Hà Nội, 1978.
15. *Văn kiện Đảng (1945-1954)*, tập I, quyển 2, Ban Nghiên cứu lịch sử Đảng Trung ương xuất bản, Hà Nội, 1977.
16. Hồ Chí Minh: toàn tập, tập 2, NXB Chính trị quốc gia, Hà Nội, 1995.
17. Hồ Chí Minh: toàn tập, tập 3, NXB Chính trị quốc gia, Hà Nội, 1995.
18. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, tập 4, NXB Chính trị quốc gia, Hà Nội, 1995.
19. *Lịch sử Bưu điện Việt Nam*, tập I, NXB Bưu điện, Hà Nội, 2002
20. Đảng bộ tỉnh Hà Nam: *Lịch sử Đảng bộ tỉnh Hà Nam*, xuất bản năm 2000.

21. *Lịch sử Bưu điện Nam Hà*, xuất bản năm 1994.
22. *Lịch sử Đảng bộ huyện Kim Bảng*, xuất bản năm 1997.
23. *Lịch sử Đảng bộ huyện Ứng Hoà*, xuất bản năm 1993.
24. Hồi ký, tự thuật của các đồng chí lão thành cách mạng trong ngành Bưu điện.

MỤC LỤC

Lời nói đầu.....	11
Lời giới thiệu.....	15
Phần mở đầu.....	23
Chương I: Thông tin liên lạc ở Hà Nam thời kỳ trước cách mạng Tháng Tám năm 1945.....	31
I. Thông tin liên lạc ở Hà Nam thời kỳ phong kiến và Pháp thuộc.....	31
II. Từ những chiến sĩ giao thông liên lạc cách mạng đầu tiên đến sự hình thành mạng lưới giao thông liên lạc trên toàn tỉnh (1930 - 1939).....	36
III. Giao thông liên lạc phục vụ cao trào đấu tranh cách mạng tiến tới khởi nghĩa giành chính quyền (1939-1945).....	48
Chương II: Giao thông liên lạc và Bưu điện Hà Nam phục vụ công cuộc kháng chiến và kiến quốc (Từ tháng 8-1945 đến tháng 5-1950).....	67
I. Trong năm đầu dưới chế độ dân chủ cộng hoà (Tháng 8-1945 đến tháng 12-1946).....	67
II. Giao thông liên lạc bước đầu phục công cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược (Tháng 12-1946 đến tháng 4-1950).....	78
Chương III: Kiên cường phục vụ kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược trong điều kiện Hà Nam tạm bị chiếm (Từ tháng 5-1950 đến tháng 7-1950).....	91
I. Bước đầu chuyển hướng tổ chức và hoạt động phù hợp với điều kiện Hà Nam tạm bị chiếm (Tháng 5-1950).....	91

II.	Phục vụ việc lãnh đạo, chỉ đạo chống địch mở rộng chiếm đóng (Tháng 6-1950 đến tháng 12-1950).....	117
III.	Phục vụ cuộc đấu tranh chống địch càn quét, bình định vùng tạm bị chiếm (Tháng 01-1951 đến tháng 4-1951).....	131
IV.	Phục vụ chiến dịch Quang Trung (Tháng 5-1951 đến tháng 6-1951).....	137
V.	Địch lập "phòng tuyến trắng" - giao thông liên lạc Hà Nam vượt qua thử thách vô cùng quyết liệt (Tháng 6-1951 đến tháng 12-1951).....	143
VI.	Phục vụ chiến dịch Hoà Bình và hoạt động Đông Xuân năm 1951-1952	151
VII.	Phục vụ hai trận chống càn lớn của địch (Ăm-phi-bi và Ăng-ti-lốp) và hoạt động Hè - Thu năm 1952	156
VIII.	Thực hiện giản chính và đi vào quản lý kinh tế như một doanh nghiệp quốc gia	167
IX.	Phục vụ chiến dịch Đông Xuân năm 1952-1953	172
X.	Phục vụ chiến dịch Điện Biên Phủ và giải phóng Hà Nam (Cuối năm 1953 - đầu năm 1954)	176
Chương IV: Bưu điện Hà Nam phục vụ sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội và kháng chiến chống Mỹ cứu nước (1955 - 1975)		
I.	Thời kỳ khôi phục hệ thống thông tin từ năm 1955 - 1965 ..	189
II.	Thông tin Bưu điện phục vụ cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước và phục vụ phát triển sản xuất từ năm 1965 - 1975.....	196
III.	Công tác truyền thanh	211
IV.	Hoạt động trên các mặt trận khác	212

Chương V: củng cố, phát triển mạng lưới thông tin phục vụ sự nghiệp xây dựng và bảo vệ tổ quốc xã hội chủ nghĩa (1976 - 2000)		221
I.	Kiện toàn tổ chức bộ máy Bưu điện tỉnh sau năm 1975	221
II.	Xây dựng Bưu điện tỉnh Hà Nam hiện đại và phát triển, vững bước tiến vào thế kỷ XXI	230
Thay cho lời kết.....		281
Phụ chú.....		295
Phần phụ lục		319
Phụ lục 1: Một số hình ảnh hoạt động của Bưu điện tỉnh Hà Nam từ năm 2001 đến nay		321
Phụ lục 2: Danh sách Liệt sĩ Giao thông liên lạc, Bưu điện tỉnh Hà Nam hy sinh trong những năm kháng chiến chống Pháp		331
Phụ lục 3: Danh sách Liệt sĩ Bưu điện tỉnh Hà Nam hy sinh trong những năm kháng chiến chống Mỹ		334
Phụ lục 4: Danh sách Mẹ Việt Nam Anh hùng (Bưu điện tỉnh Hà Nam nhận phụng dưỡng)		336
Tài liệu tham khảo chủ yếu.....		337

LỊCH SỬ BƯU ĐIỆN TỈNH HÀ NAM
1930 - 2000

Chịu trách nhiệm xuất bản
LƯU ĐỨC VĂN

Biên tập: ĐÀO THỊ MINH - NGÔ TẤN ĐẠT
Chế bản: VŨ HỒNG NHUNG
Sửa bản in: NGÔ TẤN ĐẠT - ĐINH XUÂN HẢI
Trình bày bìa + phụ bản: BÙI HỮU DŨNG

NHÀ XUẤT BẢN BƯU ĐIỆN

Trụ sở: 18 Nguyễn Du, TP. Hà Nội

Điện thoại: 04-9430202, 04-9432438

Fax: 04-9431285

E-mail: bientap@hn.vnn.vn

Chi nhánh: 27 Nguyễn Bình Khiêm, Quận I, TP. Hồ Chí Minh

Điện thoại: 08-9100925

Fax: 08-9100924

E-mail: chinhanh-nxbbd@hcm.vnn.vn

SÁCH ĐẶT HÀNG

In 700 cuốn, khổ 14,5 x 20,5 cm tại Công ty In Khoa học kỹ thuật

Số xuất bản: 21/1₁₁/XB-QLXB cấp ngày 06/01/2003

In xong và nộp lưu chiểu tháng 01 năm 2004.